

חלקים מהספר

”נוהגים כבוד”

המדריך המעשי לנהגים מעולים

מאת

אסף יהודה מילוא

בו?מציאו הקוראים הדרך?מעת
לנהוג בכבוד בפבישים ובדרך? החיים

מלונה בסיפורים, משלים ודוגמאות
והכל בשפה ברורה

הספר מחולק ללימוד יומי להקלת
הקריאה, לשינון וחזרה מידי חודש

להערות, הארות, הזמנות, הפצת הספר,
עדכונים ולכל עניין נוסף היכנסו לאתר:

kavod.co.il

או התקשרו 054-2576038

כל הזכויות שמורות על פי דין ותורה והחוק הבינלאומי
אין להעתיק, לצלם, לתרגם, או לאחסן במאגרי מידע
חלק פלשהו מהספר בכל צורה שהיא, אלא רק באשור
מפרש בכתב מאת המחבר

הקדמה

דע לך קורא יקר שְסֵפֶר זֶה הִגִיעַ אֵלַיךָ בְּמִיּוּחַד
וְאוֹסִיף שֶׁבְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית. מִכּוּחַ זֶה שֶׁקִּיבַלְתָּ
לִידָךְ אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה אֲנִי מֵתַמְלֵא שְׂמֵחָה גְדוֹלָה.
הַסֵּפֶר נִכְתַּב מִתּוֹךְ תְּפִילוֹת רַבּוֹת תּוֹךְ כַּיְדֵי
נְסִיעוֹתַי הַרְבּוֹת בְּכַבִּישִׁים. תְּפִילוֹת שֶׁהֵייתִי
מֵתַפְּלֵל כְּשָׂרְאִיתִי מְכוֹנִיּוֹת מְרוֹשְׁקוֹת בְּצַד
הַדֶּרֶךְ, אֲמִבּוֹלְנָסִים מְהַבְּהָבִים, אֲלוֹנְקוֹת
שֶׁעָלִיָּהוּ אֲנָשִׁים, עֲדָכּוֹן חֲדָשׁוֹת עַל תְּאוּנַת דְּרָכִים
וְתְּפִילוֹת שֶׁנִּהְגִים יִזְכּוּ לַעֲלוֹת עַל רֶכֶב וּלְהִגִיעַ
לִיעָדָם מְבֻלִי לְפָגוּעַ וּמְבֻלִי לְהִפְגַע. יְדוּעַ שְׂמוּבָטָח
לְכָל אָדָם שֶׁעַל יְדֵי רִיבּוּי תְּפִילָה הוּא יִשִּׁיג אֶת
מְבוֹקְשׁוֹ. אֲמָנָם לֹא הִתְפַּלְלְתִי לְכַתּוֹב סֵפֶר
בְּנוֹשָׂא זֶה, אֲבָל רִיבּוּי הַתְּפִילוֹת עַל הַנְּהִגִים

בְּכַבִּישִׁים וְעַל זְהִירוֹת בְּדַרְכֵי הוֹבִילוּ לְכַתִּיבַת
נוֹהֲגִים כְּבוֹד וּבְדִיעָבָד זוֹ תְּפִילָתִי.

הַלְוֵאֵי שֶׁהִסְפֵּר יוֹעִיל אֲפִילוּ לְנֹהֵג אֶחָד.

הִרְעִינִי לְסַפֵּר הָאִיר בְּלִבִּי בְּעִקְבוֹת עֵינַי בְּסִיפּוֹר
עֵתִיק :

"...שְׁנַיִם עָשָׂר אֶלֶף זִוְגוֹת תְּלַמִּידִים הָיוּ לוֹ לְרַבִּי
עֲקִיבָא וְכוּלָן מֵתוּ בְּפָרֶק אֶחָד מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נִהְגוּ
כְּבוֹד זֶה לְזֶה וְהָיָה הָעוֹלָם שְׂמֵם... " (תְּלַמוּד
בְּבִלְי, מִסְּכַת יְבָמוֹת, דָּף ס"ב עַמּוּד ב'). עַד הַיּוֹם
נוֹהֲגִים אֲנָשִׁים דְּתַיִם שֶׁלֹּא לְהִתְגַּלַּח וְלֹא
לְהִסְתַּפֵּר בִּימֵי סְפִירַת הָעוֹמֵר עַד יוֹם ל"ג בְּעוֹמֵר
שָׁבוּ עוֹשִׂים מְדוּרוֹת. זֵכֶר לְאוֹתָם תְּלַמִּידִים
שֶׁנִּהְרְגוּ בְּעִקְבוֹת שֶׁלֹּא נִהְגוּ כְּבוֹד זֶה בְּזֶה.

הסיפור הזה על 24 אָלף תלמידים שמתים כולם בתקופה של שבועה שבועות בלבד זעזע אותי ושאלתי על מה ולמה זה קרה. התפללתי רבות לבורא שישלח לי תשובה וזו אכן הגיעה: התלמידים היו קדושי עליון, אך כפי שכתוב הם לא נהגו כבוד זה בזה.

בקריאה ראשונה נראה שמילת המפתח בסיפור היא כבוד, אך האיר בלבי שהדגש העיקרי בסיפור הוא דווקא על המילה נהגו ועלינו ללמוד מסיפור זה על נהיגה. לא לחינם מתו 24 אָלף תלמידים אלא ללמד אותנו שעיקר העבודה והתיקון שלנו יהיו על דרכי הנהיגה שלנו בכבישים. ספר זה יעסוק בלמידה ועשייה

לְהַשְׁגִּית חַיִּים טוֹבִים וּמְאוֹשְׁרִים שֶׁהַבְּסִיס שֶׁלָּהֶם
הוא החובה לנהוג כבוד בַּכְּבִישִׁים.

מֵאַחַל לָךְ קוֹרָא יָקָר לַחֲיוֹת אֶת הַכְּתוּב בְּסֵפֶר
זֶה. שֶׁתִּזְכֶּה לְנַהוֹג כְּבוֹד בְּכָל אָדָם שֶׁתִּפְגַּשׁ בְּדַרְכְּךָ
וּבְזָכוֹת זֶה הֵרִינִי מְבַרֵךְ אוֹתְךָ בְּבִרְכַת שְׁלוֹם, כָּל
טוֹב, שֶׁפַּע בְּרָכָה, הַצְּלָחָה, פְּרָנְסָה, שְׂמֻחָה,
חַיּוּכִים, אֲהָבָה, מְתִיקוֹת, נְעִימוֹת וְכָל הַטוֹב
שֶׁיֵּשׁ לְעוֹלָם הַזֶּה לְהַצִּיעַ לְאֵלוֹ הַמְּכַבְּדִים אֶת
הַבְּרִיּוֹת.

מִכִּיּוֹן שֶׁזָּהוּ סֵפֶר שֶׁל עֲבוּדָה וְתִיקוּן, חִילָקְנוּ
אוֹתוֹ לְקִרְיָאָה חֲדָשִׁית כָּךְ שֶׁבְּכָל חוֹדֶשׁ יוּכַל
הַקּוֹרָא לְסַיְימוֹ וְלַחְזוֹר עַל הַדְּבָרִים. אֵין צְפִיָּה
מֵאַף קוֹרָא שֶׁלְאַחַר קִרְיָאָה אַחַת בְּלִבָּד אוֹ אֶפְיָלוּ

מספר קריאות בודדות משהו אצלו ישתנה והוא
ינהג כבוד. צריף וצריף שוב ושוב לחזור על
הספר אפילו שמרגישים שהכתוב בו כבר זורם
לנו בתוך הדם.

לנהוג כבוד זו עבודה למאה ועשרים שנה, ולכן
אין לנו להפחית מעבודה זו אפילו רגע אחד.

**מפיון שא חוברת לקוטים מהספר השלם,
חלקנו את הלמוד לימות השבוע.**

הַמָּסָר הָעִיקָרִי

**הַנְהַג הַמְּשׁוּבָח שְׁעָבַר תְּאֹרָיָה רֵאשׁוֹנָה
וְטָסַט רֵאשׁוֹן**

כָּבֵד מְצַעֲרֵירוֹתוֹ כּוֹלֵם יָדְעוּ עַל הַנְהַג הַמְּשׁוּבָח
שְׁעָבַר תְּאֹרָיָה רֵאשׁוֹנָה וְטָסַט רֵאשׁוֹן שֶׁהוּא
יְהִי נְהַג מוֹצֵלֵחַ. הוּא יָדַע לְפָנֹת שְׂמֵאלָה מְנַתִּיב
יְמִינִי לְנַתִּיב יְמִינִי, יָדַע לְהַחֲנוֹת בְּרַבְרָס לְלֹא
תִּיקוּנִים וְהֵכִי חָשׁוּב הוּא יָדַע לְהִימָנַע מִכָּל פְּקָק
אֶפְשָׁרִי בְּכַף שֶׁהִפִּיר אֶת כָּל הַכְּבִישִׁים בְּעַל פֶּה.
עֲנִיין שׁוֹלֵי קָטוֹן הָיָה לְנְהַג הַמְּשׁוּבָח שְׁעָבַר
תְּאֹרָיָה רֵאשׁוֹנָה וְטָסַט רֵאשׁוֹן וְזֶה שֶׁהוּא אָהֵב

מהירות. הוא עצמו בכלל לא התייחס לזה כאל חסרון אלא חשב: למה לי להיתקע כמו שאר הנהגים בפקקים? להתעצבן, לצפור, לקלל או לאחר? פשוט ניסע מהר, נחתך, לפעמים נעקף מהשוליים ויהיה בסדר. מעולם לא תפס אותו שוטר, כל החברים מאוד נהנו מהנהיגה שלו וברור שהנהיגה המהירה אף פעם לא הזיקה לאף אחד מפיון שאף פעם הוא לא היה מעורב בתאונה.

במשך 17 שנים מאז שקיבל רישיון הנהג המשובח שעבר תאוריה ראשונה וטסט ראשון, הוא לא פגע בשום מכונית ושום מכונית לא פגעה בו. חברות הבטוח רדפו אחריו כדי שיעשה אצלם ביטוח ונתנו לו הנחות מיוחדות. לא בכל

יום רואים נהג שאפשר לסמוך עליו בעיניים
עצומות.

כמו בכל בוקר הנהג המשובח שעבר תאוריה
ראשונה וטסט ראשון הנה צריך לפזר את
הילדים במסגרות הלימוד ולהגיע לעבודתו
במשך בדיוק בזמן. לעולם הוא לא אחר וגם
קבע לעצמו שלעולם לא יאחר. אך באותו
הבוקר הילדים לא התארגנו כצפוי והוא מצא
את עצמו בלחץ של זמן. הוא הוריד את
התאומות בבית הספר וכעת נשאר רק לשים את
הקטנצ'יק בגן ולנסוע לעבודה מהר כדי שלא
יאחר. הוא הציץ בשעון וראה שאין מצב להגיע
בזמן אלא אם ימהר לשים את הקטנצ'יק בגן.

הנהג המשובח שעבר תאוריה ראשונה וטסט ראשון לחץ חזק על הגז כהרגלו וראה שבהמשך הדרך יש מעבר חציה, אך הולכת הרגל עם עגלת התינוק עוד רחוקה מלהספיק לחצות. כמוכן שהנהג המשובח שעבר תאוריה ראשונה וטסט ראשון לחץ חזק יותר על הדוושה כדי להספיק לעבור את מעבר החציה לפני הולכת הרגל וברור שהוא לא פגע בה, הוא פגע בעגלת התינוק שהתגלגלה לפניה. הולכת הרגל ההמומה הרימה עיניה מהטלפון הסלולרי שבו שחקה ומראה עיניה זנועה: העגלה זרוקה, התינוק מרסק כעשרה מטרים ממקום מעבר החציה ודמו הולך שביל ממקום החציה עד למקום גופו הקט. הנהג המשובח שעבר תאוריה ראשונה

וְטָסַט רֵאשׁוֹן חֶרֶק מְכוֹנִיתוֹ יֵצֵא הַחוּצָה,
מִתְקַשֶּׁה לְהֶאֱמִין לְמָה שֶׁקָּרָה וְלֹא יוֹדֵעַ אֶת
נַפְשׁוֹ. לָאֵן מוֹעֲדוֹת פָּנָיו? לָאֵן מוֹעֲדִים חַיָּיו?
הַצָּרְחוֹת שֶׁל הָאִם קָטְעוּ אֶת הַשֶּׁקֶט בְּכִיכָר וְתוֹדָה
דְּקָה נִשְׁמָעָה צְפִירַת אֲמִבּוֹלֶנְס מִמָּנוּ וְיֵצֵאוּ
חוֹבְשִׁים שֶׁלְקָחוּ אֶת הָעוֹלָל לְבֵית הַחוּלִים תוֹדָה
כְּדֵי שֶׁהֵם מְנַסִּים לְבַצֵּעַ בּוֹ הַחֲיִיאָה. מוֹתוֹ נִקְבָּע
כִּי-12 דְקוֹת לְאַחַר הַתְּאוּנָה הַקְּשָׁה. הַפְּרָסוּמִים
בְּעִיתוֹנִים הַחֲלוּ וְקוֹלוֹת שֶׁבֶר בְּקָעוּ מִבֵּיתוֹ שֶׁל
הִנְהֵג הַמְּשׁוֹבָח שֶׁעֲבַר תְּאוּרִיָּה רֵאשׁוֹנָה וְטָסַט
רֵאשׁוֹן. לֹא עֲנִיין אוֹתוֹ הַמְּשֻׁפָּט, גַּם לֹא גִזַּר הַדִּין
עַל הַרִיגָה שִׁיּוֹבִיל אוֹתוֹ לְעֶשֶׂר שָׁנֹת מְאַסֵּר, אֲלָא
רַק דָּבָר אֶחָד תְּמִיד מוֹל עֵינָיו פָּנֵי תִינוֹק מְלֵאוֹת
דָּם.

בְּרָגַע קָל נָהַג מְעוּלָה הוֹפֵךְ לְאָדָם שֶׁהָרַג.

הַנְּהַג הַפְּחָדוֹן

אֶת הַסִּיפּוּר הַשְּׂנִי נִפְתַּח בְּנֶהַג פְּחָדוֹן. הַנְּהַג הַפְּחָדוֹן הָיָה הַסָּסוֹן בְּכָל פְּעַם שֶׁאֲחִז בְּהֶגְהָה. הוּא יָדַע אֶת הַחֻוּקִים, יָדַע מָה מִתֵּר וּמָה אָסוּר וְיָדַע בְּעֵיקָר שֶׁהַכְּבִישׁ הוּא גְיוֹנָגָל אֶחָד גָּדוֹל. הַנְּהַג הַפְּחָדוֹן תָּמִיד נָסַע מִתַּחַת לְמַהִירוֹת הַמוֹתָרֶת, לֹא בְּהֶרְבֵּה, בְּדָרֶךְ כָּלָל בֵּין חֲמֵשׁ לְעֶשֶׂר קָמ"שׁ פְּחוֹת. אִם הָיָה כְּתוּב עַל הַשְּׁלֵט הַגְּבֻלָה שֶׁל-60 קָמ"שׁ הוּא הָיָה נוֹסֵעַ עַד 55 קָמ"שׁ. הַנְּהַג הַפְּחָדוֹן לֹא אָהַב אֶת הַכְּבִישִׁים, כָּל פְּעַם הָיוּ צוֹפְרִים לוֹ, מְהֻבְהָבִים לוֹ וְאַפִּילוֹ מִשְׂאִיֹּת עַל הַנְּתִיב הַיַּמִּנִּי

היו נצמדות אליו מאחור כדי לרמוז לו להאיץ
פן ייפגע. בכל סוף יום היה הנהג הפחדן אומר
תודה שלא נפגע בכבישים, תודה שחזר מנסיעה
בחיים ושא לא פגע בשום אדם.

השנים עברו והפחדן החל להבין שמצבו חייב
להשתנות ואמר ששנוי חייב לקרות, אמר ועשה.
בכל פעם שצפרו לו וקללו אותו הוא סגר את
החלונות, בכל פעם ששוב הבתבו לו ועשו לו
פנסים גבוהים הוא הסיט את המראות
ויכשרכבים מאחור נצמדו אליו הוא היה נותן
"ברקס אזהרה" שמבהיר שהוא מוכן להיות
נפגע ובשום פנים ואופן לא להיות פוגע. הנהג
הפחדן הקפיד תמיד לנסוע בנתיב הימני, לעקוף
רק כשצריך ולא להכניס את עצמו לסיכונים

מיותרים כמו חציית קו הפְּרָדָה רצוף ומהירות מופְּרָזת. גם על הנהג הפְּחָדן עָברו השָׁנִים וּלְאַחַר כְּחִמְיָשִׁים שָׁנוֹת נְהִיגָה הוּא סִיכָם שְׁהִיָּה מְעוֹרָב בְּשִׁלוֹשׁ תְּאוֹנוֹת קְלוֹת בְּאַשְׁמֵת נְהִיגָים אַחֲרֵים שֶׁלֹּא שָׁמְרוּ מִמֶּנּוּ מְרַחֵק וְלֹא שָׁמְרוּ עַל הָעֲצָבִים שֶׁלָּהֶם בְּכִבִּישׁ. בְּסֵדֵךְ הַכֹּל סִיכּוֹם טוֹב לְחַיִּים שְׁלָמִים שֶׁל נְהִיגָה. יִלְדִיו שֶׁל הַנְּהִיגָה הַפְּחָדן לְמָדוּ מִמֶּנּוּ עוֹד מְגִיל קָטָן לְנְהִיגָה בְּזִהִירוֹת, לֹא לְמַהֵר, לֹא לְהֵאֵיץ בְּשִׂאָר הַנְּהִיגָים, לְנְהִיגָה כְּבוֹד כְּלָפִי כּוֹלֵם וְהֵכִי חָשׁוֹב לְדַעַת שְׁהַכְּבִישׁ הוּא מְקוֹם סַכָּנָה. יִלְדִיו שֶׁבְּגָרוּ עִם עֲשָׂרוֹת שָׁנוֹת נְהִיגָה כָּלֵל לֹא הָיוּ מְעוֹרָבִים בְּתְאוֹנוֹת וְהַנְּהִיגָה הַפְּחָדן זָכָה לְרֵאוֹת אֶת יִלְדִיו, נִכְדָּיו, נִינְיוֹ וּבְנֵי נִינְיוֹ נוֹהֲגִים בְּבִטְחָה עַד אֵלָיו לְבִיקוֹר הַשְּׁבוּעִי הַקְּבוֹעַ.

הנוהג כבוד זוכה לכבוד האמתי – חיים ארוכים
וטובים.

המסר

סיפורנו על שני נהגים שונים שכל אחד מאתנו
יכול למצוא את עצמו אחד מהם ובוודאי
למצוא אותם על הכביש. הנהג בעל הביטחון
שנוהג בלי חשבון, חפשי מכל דאגות וחפשי
מאחריות בדרכים עד שברגע אחד קל נהרסים
לו החיים.

לעומתו נמצא נהג אחר שסובל כמעט בכל פעם
כשהוא עולה על הכביש. מקבל צפירות ארוכות,

תנועות ידיים, אמירות פוגעניות וכדומה, אבל תמיד שומר על עצמו, על הסובבים ומכבד גם את הנהגים המסופנים.

מטרת הספר הזה להביא לידי הקוראים את המונח של נוהגים כבוד למעשה. אין זה ספר סיפורים, לא ספר של עצות או ספר של תובנות בלבד. זהו ספר שנועד לייצר נהגים מעולים וגם לעשות את העולם שלנו יותר טוב ונעים. כולנו רוצים חברה סבלנית יותר, זורמת יותר, ללא תאונות, ללא הרוגים ופצועים, ללא פחד בכבישים, ללא דיווחים מורטי עצבים. אנחנו רוצים מקום שנעים לנהוג בו ונעים לדעת שהנהגים האחרים בכביש רוצים את טובתי בדיוק כמו שאני רוצה בטובתם – "להגיע ליעד

בְּזִמְנוֹ וּבְשָׁלוֹם". בְּסֵפֶר זֶה נִמְצָא דְרָכִים לְשִׁפּוֹר
הַנְּהִיגָה וְגַם נִלְמַד דְרָכִים לְתִקּוֹן כַּיְדֵי שְׁנֵהֲיָה
טוֹבִים יוֹתֵר בְּכַבִּישִׁים וּבְכָלֵל. נִגְלָה כִּי צַד דְרָכֵי
הַנְּהִיגָה שְׁלָנוּ מְצִיגִים אֶת הַפְּנִימִיּוֹת שְׁלָנוּ, נִזְהָה
קְוִיִּים בְּאִישִׁיּוֹת שְׁלָנוּ וְנִמְצָא אֶת הַנְּקוּדוֹת
הַטּוֹבוֹת שְׁבָנוּ עַד כַּיְדֵי שְׁלִכּוֹלָם יִהְיֶה נְעִים לְהִיּוֹת
סְבִיבָנוּ.

כְּשֶׁאֲרָאָה אֶת הַנְּקוּדוֹת הַטּוֹבוֹת שְׁבִי מִמִּילָא
אֲרָאָה אֶת הַטּוֹב שְׁאֲצֵל כּוֹלָם.

חֲזָרָה, שִׁינוּן, קְבָלָה אִימוּן

עַל הַסֵּפֶר הַזֶּה צָרִיךְ לַחְזוֹר פַּעַם בְּחוּדָשׁ לְפָחוֹת.
רַק כִּן אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת בְּטוֹחִים בְּדַרְךְ לְשִׁיפוֹר דְּרַכֵּי
הַנְּהִיגָה, שִׁיפוֹר תּוֹבָנוֹת הַנְּהִיגָה עַד שְׁלֵמוֹת וְטוֹב
שְׁמַאִירִים בְּכָל דְּרַכֵּינוּ. שִׁינוּן הַסֵּפֶר צָרִיךְ לְהִיּוֹת
עֵקֶבִי עַד כְּדֵי שְׁהַמְלִים יִפְעֲמוּ בָנוּ יַחַד עִם
פְּעִימוֹת הַלֵּב וְיִזְרְמוּ בְּכָל דְּרַכֵּי חֵינּוּ. הָאִמוּן
יְהִי עַל הַכְּבִישׁ בְּמִקְרִים וְסִיטוּאֲצִיּוֹת שְׁכָל אֶחָד
מֵאֲתָנּוּ נִתְקַל בָּהֶם בַּיּוֹם יוֹם.

נִלְמַד לְרֵאוֹת דְּבָרִים בְּאוֹפֵן חֵיּוֹבִי, לְפָרֵשׁ חֵיּוֹבִי
וּבְעִיקָר לְנַהוֹג בְּכַבּוּד עַל כָּל מְקָרָה שְׁפוּגֵשׁ אוֹתָנוּ
בְּכַבִּישִׁים. רַק עַל יְדֵי חֲזָרָה עַל הַסֵּפֶר, שִׁינוּן

הַפְּתוּב, קִבְּלַת הַדְּבָרִים וְאִימון עַל הַכְּבִישׁ נוֹכַח
כּוֹלְנוּ לְגוֹר בְּעוֹלָם נְעִים יוֹתֵר.

כְּשֶׁיְהִי לָנוּ נְעִים בְּכַבִּישִׁים יְהִי לָנוּ נְעִים בְּכָל
תְּחוּמֵי הַחַיִּים.

תִּיקוֹן עוֹלָם הַנְּהִיגָה

עֲלִינוּ לְהִבִּין שְׁתִּיקוֹן עוֹלָם הַנְּהִיגָה כּוֹלֵל אֶת
תִּיקוֹן עֲצָמֵינוּ בְּלִבָּד. שׁוֹם תְּלוּנָה עַל נְהַג אַחֵר לֹא
תַעֲזוֹר, לֹא קָלְלוֹת, לֹא צְפִירוֹת וְלֹא צְעָקוֹת
יִשְׁפְּרוּ אֶת הַמַּצָּב. הַדְּבָר הַיְחִידִי שְׂיֻבֵּיל לְתִיקוֹן
הַמּוֹשָׁלִים הוּא שְׁכָל אֶחָד יִקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ לְשָׁנוֹת
אֶת דְּרָכֵי הַנְּהִיגָה שְׁלוֹ בְּלִבָּד.

כְּשֶׁאָדָם יַחְלִיט בְּהַחֲלָטָה גְמוּרָה לְתַקֵּן אֶת
נְהִיגָתוֹ הוּא יֵרָאֶה אֵיךְ כָּל הַסְּבִיבָה שְׁלוֹ כְּבָר
מִתְקַנֶּת אֶת הַנְּהִיגָה שְׁלָה. הוּא יֵרָאֶה כִּי צַד
נְהִיגָה אַחֲרֵים שֶׁהוּא לֹא מְכִיר נוֹתְנִים לוֹ אֶת
זְכוּת הַקְּדִימָה, נוֹתְנִים לוֹ לְעֶקוֹף, סְבֻלָּנִים
כְּלָפִיו וּבְכָלֵל יֵרָאֶה אֶת בְּנֵי הָאָדָם בְּאוֹר הַחַיּוּבִי
וְהָאֲמִתִּי. נִהַג שְׁמֵתֵקֵן אֶת עֲצָמוֹ יִזְכֶּה לְרֵאוֹת
יוֹתֵר רְמֻזוֹרִים יְרוּקִים, יִזְכֶּה לְרֵאוֹת כְּבִישִׁים
פְּנוּיִים, יִזְכֶּה לְרֵאוֹת עוֹלָם יָפָה, וְיִזְכֶּה לְרֵאוֹת
אֶת כָּל חַיּוֹ עוֹלָם עַל נְתִיב נִפְלָא מִלָּא בְּכָל טוֹב.

הַשְּׁלוֹם נִמְצָא בְּתוֹכִי.

דָּרֵךְ עֵקְרוֹנִית

הַעֵיקְרוֹן שֶׁל תִּיקוֹן עֲצָמֵי בְּלֶבֶד הוּא כָּל כָּךְ
בְּסִיסֵי וִיסוּדֵי, עַד שְׁגָם מִי שֶׁקָּרָא אֶת הַסֵּפֶר
אֲפִילוֹ אֶלֶף פְּעָמִים וְעַדִּין חוֹשֵׁב שֶׁיֵּשׁ מִשְׁהו
לְתַקֵּן חוּץ מֵאֵת נְהִיגָתוֹ, הֵרִי שֶׁכְּאִילוֹ לֹא קָרָא
אֶת הַסֵּפֶר אֲפִילוֹ פֶּעַם אַחַת. הַדָּרֵךְ הָעֵקְרוֹנִית
צְרִיכָה לְהִיּוֹת בְּרוּרָה בְּתַכְלִית – הַדָּבָר הַיְחִידִי
שֶׁיֵּשׁ בְּאַפְשָׁרוּתִי לַעֲשׂוֹת הוּא לַעֲבֹד עַל הַנְּהִיגָה
שְׁלִי בְּלֶבֶד.

אָדָם שֶׁבוֹחֵר לְלַכֵּת בַּדָּרֵךְ הַזֶּה יִרְאֶה שֶׁאֵין לוֹ
מְכֻשׁוּלִים וְאֵין קִשְׁיִים בְּעֲבוּדָה לְנֶהוּג בְּכָבוֹד.

הַעֲבוּדָה קָלָה מְאוּד וְאַפְשָׁרִית לְכָל אָדָם, בְּכָל
רְמָה, עִם כָּל מְנַת מִשְׁכָּל, בְּכָל גֵּיל וּבְכָל הַגְּדָרָה.

אָדָם שֶׁבְּאוֹפֶן עֶקְרוֹנִי יִנְהַג כְּבוֹד וְלֹא מִשְׁנָה מֵה
יַעֲבֹר עָלָיו בְּכַבִּישִׁים, יִרְאֶה בְּצוּרָה בְּרוּרָה אֶת
כָּל הַכְּלָלִים הַכְּתוּבִים בַּסֵּפֶר מִיוֹשָׁמִים בַּדְּרָכִים
שֶׁבָּהֶם הוּא נוֹסֵעַ. עִם קִצַּת עֲבוּדָה נִיַּתָּן יִהְיֶה
לְרֵאוֹת בְּצוּרָה בְּרוּרָה אֶת הַהִבְדָּל הָעֲצוּם בֵּין
אָדָם שֶׁלְקַח אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה וְהָעֶקְרוֹנוֹת שֶׁבו
לְחַיִּים לְבֵין אָדָם שֶׁעוֹד לֹא זָכָה לְנִהוּג כְּבוֹד.

בְּתַמְצִיתִיּוֹת נִיַּתָּן לְהַדְגִּים אֶת הַדְּרָךְ הָעֶקְרוֹנִית
כִּי: אָדָם שֶׁכִּבֵּר נוֹהַג כְּבוֹד וְקָרָה שֶׁנֶּהַג אַחַר סִיפֵן
אוֹתוֹ בְּכָל צוּרָה שֶׁהִיא, יוֹדֵעַ לְהִגִּיב בְּאוֹפֶן רְאוּי
וּלְבַרֵּךְ אֶת הַנֶּהַג הָאַחַר שֶׁיִּזְכָּה גַם הוּא לְנִהוּג

כבוד. בספר זה אין הדרך פיצד לצפר לאותו
נהג מסופו, אין הדרך פיצד לנקום בו ולספן
אותו בחזרה, אין הדרך פיצד לקלל אותו
כשניפגש ברמזור, אין הדרך פיצד להוכיח
אותו כמה שהוא נוהג גרוע, אין הדרך פיצד
לעשות לו אורות גבוהים וכדומה.

הדרך קלה וטובה היא המפתח לכל הצלחה.

רְשׁוּת

רְשׁוּת הַיְחִיד

יִשְׁנֶן שְׁתֵּי הַגְּדֵרוֹת בְּרוּרוֹת לְגַבֵּי הַמָּקוֹם שְׁבוּ
נִמְצָא הָאָדָם. לְהַגְדֵּרָה הָרֵאשׁוֹנָה קוֹרְאִים
"רְשׁוּת הַיְחִיד". זֶהוּ הַמָּקוֹם שְׁבוּ אָדָם נִמְצָא
בְּפִרְטִיּוֹת כְּמוֹ לְמַשֵּׁל בְּבֵיתוֹ כְּשֶׁאֵף אֶחָד לֹא
רוֹאֶה אוֹתוֹ. הָאָדָם בְּבֵיתוֹ יָכוֹל לְהִתְנַהֵג
בְּחִפְזִיּוֹת, אוֹ אִם יֵשׁ לוֹ מְשֻׁרָד שֶׁרַק הוּא נִמְצָא
בוֹ אִזְ גַּם שֵׁם הוּא יָכוֹל לְהִרְגִישׁ בְּנוֹחַ. בְּקִיצוֹר
רְשׁוּת הַיְחִיד הוּא הַמָּקוֹם הַפִּרְטִי שֶׁל הָאָדָם בוֹ
הוּא מִתְנַהֵג בְּדִיּוֹק כְּפִי שֶׁהוּא כְּשֶׁאֵף אֶחָד לֹא
מְסַתֵּפֵל. בְּרְשׁוּת הַיְחִיד אָדָם יָכוֹל לְהִרְשׁוֹת
לְעֲצָמוֹ לְהִתְקַלַּח, לְהִתְפַּנּוֹת, לְהִתְלַבֵּשׁ וְעוֹד כָּל

מה שהוא מרשה לעצמו לעשות כשאר אדם לא מסתכל. לא נאריך את הדיבור על הדברים שאדם עושה בפרטיות וכל אדם מאתנו יכול לראות את עצמו במקומות הפרטיים ולדעת ששם הוא באמת מתגלה כפי שהוא.

ברור גם שאם רוצים להכיר את האדם בדיוק כפי שהוא, צריך לראות איך הוא מתנהג בביתו כשאר אדם אחר לא רואה אותו, כי בביתו הוא לא מתבייש ולא צריך להסתתר משום אדם אחר. רשות היחיד זו ההזדמנות של האדם להתגלות באמת על כל המשתמע מכך.

האדם מתגלה באמת כשאר אדם לא רואה אותו.

רְשׁוֹת הַרְבִּים

בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים הָאָדָם מְתַנְהֵג אַחֲרַת לְגַמְרֵי. שׁוֹם
אָדָם נוֹרְמָלִי לֹא יַחְלִיף בְּגָדִים בְּאִמְצַע הַרְחוֹב
כְּשֶׁכּוֹלֵם מְסַתְּכָלִים, אִף אֶחָד לֹא יַחֲטִט בְּאִף
בְּפִגְיֶשָׁה חֲשׂוּבָה שְׂכּוֹלֶלֶת אֲנָשִׁים חֲשׂוּבִים, אָדָם
נוֹרְמָלִי לֹא יִשְׁמִיעַ קוֹלוֹת מוֹזְרִים בְּאִמְצַע הַצָּהָה
בְּתֵאֵטְרוֹן וְכִדּוּמָה. בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים כְּשֶׁהַמוֹנֵי
אֲנָשִׁים נִפְגָּשִׁים אֲנַחְנוּ רוֹאִים בְּנֵי אָדָם מְתַנְהֵגִים
בְּנִימוּסִים, דְּרָךְ אֶרֶץ, נְעִימוֹת, הַתְּחַשְׁבוֹת, דְּאָגָה
לְזוֹלַת וּדְבָרִים רַבִּים שֶׁבְּדָרְךְ כָּלֵל רוֹאִים בַּחוּץ –
בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים. אָדָם בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים מְפַחֵד
שֶׁיִּגְלוּ אֶת מְגֻרְעוֹתָיו, הוּא מְתַבְיִישׁ לְגִלּוֹת
לְאַחֲרִים אֶת חֲסָרוֹנוֹתָיו, הוּא רוֹצֵה שְׁלִכּוֹלֵם
תְּהִיָּה דְעָה חִיּוּבִית עָלָיו וְלִכּוֹן יִצִּיג אֶת עֲצָמוֹ בְּפִנֵּי

כּוֹלֵם כְּאָדָם מִצְלִיחַ, מְאוּפָּק, סִבְלָנִי, אֲכַפְתִּי
וּתְכוּנוֹת טוֹבוֹת נוֹסְפוֹת.

נִיתֵן לְדַעַת אִם הַתְּכוּנוֹת הַטּוֹבוֹת שְׂאָדָם מְפָגִין
בַּחוּץ אֲכֹן טְבוּעוֹת בּוֹ אֵךְ וְרַק אִם הוּא שׁוֹמֵר
עָלֵיהֶן גַּם כְּשֶׁהוּא נִמְצָא בְּרִשׁוֹת הַיְחִיד - בְּבֵיתוֹ
וּבְמִקוֹמוֹת שְׂאֵף אֶחָד אַחֵר לֹא רוֹאֵהוּ. בְּדֶרֶךְ כָּל
הָאָדָם מֵתְבַיֵּשׁ כְּשֶׁאֲנָשִׁים נוֹסְפִים רוֹאִים אוֹתוֹ
וְלִכֵּן לֹא יִגְלֶה בְּפִנְיָהֶם מִיִּדּוֹת רְעוֹת וּבְרוּר לְכוּלָם
שֶׁהָאוֹפֹן שָׁבוּ אָדָם מֵתְנַהֵג בַּחוּץ זֶה הַצָּגָה גְּדוּלָה
- אֵלָּא אִם הוּא שׁוֹמֵר עַל כָּל הַתְּכוּנוֹת הַטּוֹבוֹת
שֶׁלוֹ גַּם כְּשֶׁאֵף אֶחָד לֹא מְסַתֵּפֵל כְּשֶׁהוּא נִמְצָא
בְּרִשׁוֹת הַיְחִיד בְּרִשׁוֹת עֲצָמוֹ.

הָלוֹוֹאִי וְנִתְנָהֵג תְּמִיד כְּאִלּוּ כּוֹלֵם צוֹפִים בְּנוֹ
תְּמִיד.

רְשׁוֹת הַיְחִיד בְּרְשׁוֹת הָרַבִּים

אַחֲרֵי שֶׁלְּמַדְנוּ שֶׁישׁ שְׁתֵּי רְשׁוּיֹת לְאָדָם: רְשׁוֹת
הַיְחִיד בְּפֶרְטִיּוֹתוֹ וְרְשׁוֹת הָרַבִּים כְּשֶׁהוּא נִמְצָא
בַּחוּץ, נוֹכַח לְהַפִּיר מִצֵּב שְׁלִישִׁי. בְּמִצַּב הַשְּׁלִישִׁי
הָאָדָם אֲמָנָם מְרַגֵּשׁ שֶׁהוּא בְּרְשׁוֹת הַיְחִיד, אָבֵל
בְּעֵצָם הוּא לְגַמְרֵי בְּרְשׁוֹת הָרַבִּים. כְּמוֹ שֶׁהַרְבֵּה
קוֹרְאִים כְּבָר מְבִינִים מְדוּבָר בְּאָדָם שֶׁנוֹסֵעַ עַל
הַכְּבִישׁ. אָדָם שֶׁנוֹהֵג בְּרֶכֶבּוֹ מְרַגֵּשׁ בְּתוֹכוֹ בְּרְשׁוֹת
הַיְחִיד וְרֶכֶבּוֹ נִדְמָה לוֹ כְּבֵיתוֹ מִמֶּשׁ. בְּמִכּוֹנֵית
כְּמוֹ בְּבֵית- הוּא מוֹקֵף קִירוֹת, חֲלוֹנוֹת, גֵּג,

מְעַרְכַת סְטֵראוּ, מוֹשְׁבִים וְאִמְצָעִים נוֹסְפִים
הַנוֹתְנִים תְּחוּשָׁה שֶׁל בֵּית. לֹא סֵתֶם הַרְבֵּה דְגָמִי
מְכוּנִיּוֹת נִקְרָאוֹת "מְכוּנִיּוֹת סְלוֹן", כִּי בְּאִמַת
הָאָדָם מְרָגִישׁ תוֹךְ כְּדֵי נְסִיעָתוֹ שֶׁהוּא יוֹשֵׁב
בְּסֵלוֹן בֵּיתוֹ.

הָאָדָם שֶׁנוֹהֵג בְּמְכוּנִית אֲמָנָם מְרָגִישׁ בְּרִשׁוֹת
הַיְחִיד, אֲבָל כְּשֶׁהוּא עַל הַכְּבִישׁ הוּא נִמְצָא לְגַמְרֵי
בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים. מִיַּדֵּי פַעַם אֲפֹשֶׁר לְרְאוֹת נְהַגִּים
שֶׁמְתַגְלָחִים תוֹךְ כְּדֵי נְסִיעָה, נָשִׁים שֶׁמְנַצְּלוֹת אֶת
הַהִמְתָּנָה בְּרִמְזוֹר כְּדֵי לְהִתְאַפֵּר, אֲנָשִׁים
שֶׁעוֹסְקִים בְּנִיקוּי הָאֲזָנִים הָאֵף, הַשְּׁנִים וְכַדוּמָה.
קוֹרָה שֶׁשׁוֹמְעִים מִתוֹךְ רֶכֶב שֶׁחַלּוֹנוֹתָיו סְגוּרִים
הִרְמָטִית מוֹזִיקָה מְחַרִּישֵׁת אֲזָנִים, אוֹ שִׁיחַת
טְלָפוֹן שֶׁמְתַנְהֶלֶת בְּטוֹנִים גְּבוּהִים וְהַדוּגְמָאוֹת

לְכַד שְׂאָדָם בְּמִכּוֹנֵיתוֹ מֵאֲמִין שֶׁהוּא בְּרִשׁוֹת
הַיְחִיד הֵן רַבּוֹת. כָּלְלוּ שֶׁל דְּבַר, הָאֲנָשִׁים
בְּמִכּוֹנֵיּוֹת מְרַגְּשִׁים שֶׁהֵם בְּבֵית אָבֶל בְּפוֹעֵל הֵם
בְּאֲמֻצֵּעַ הֶרְחֹב וְנִיתָן לְרֵאוֹת אוֹתָם בְּרָגְעִים
אֵינְטִימִים.

כְּמוֹ שֶׁכָּבָר אָמַרְנוּ, הַתְּכוּנוֹת הָאֲמֵתִיּוֹת שֶׁל
הָאָדָם מְתַגַּלוֹת כִּשְׁהוּא בְּרִשׁוֹת הַיְחִיד וְעַל
הַכָּבִישׁ רוֹאִים מִי הוּא בְּאֲמֵת וְהֵאֵם הוּא אֲמֵתִי.

הִנֵּה כַּמָּה דוּגְמָאוֹת :

1. נֶהֱג שְׂצוּפֵר לְאַחֲרִים מְתַנְהֵג בְּאוֹתוֹ חוֹסֵר
סְבָלְנוֹת כְּלָפִי בְּנֵי בֵיתוֹ.
2. נֶהֱג שְׂעוֹקֵף בְּצוּרָה מְסוּפְכֶנֶת בְּרוּר שְׁנוֹתָן
מְרַפְּקִים וְעוֹקֵף עֲמִיתִים לְעִבּוּדָה.

3. נהג שְׁנוּסַעַ מֵעַל הַמְּהִירוֹת הַמּוֹתְרֶת בְּרוּר

שְׁשׂוֹנָא לְקַבֵּל הוֹרָאוֹת מִהַמְּנַהֲלִים שְׁלוּ.

4. נהג שְׁלֹא נוֹתֵן זְכוֹת קְדִימָה לְנִהְגִים אַחֲרַיִם

בְּוֹדָאֵי שְׁלֹא מְפָרְגֵן בְּהַצְלָחָתֶם שֶׁל אַחֲרַיִם.

הַכְּבִישׁ הוּא מְרָאָה לַפְּנִימִיּוֹת שֶׁל הַבְּנֵאָדָם.

יום שלישי

נְהַג טוֹב אָדָם טוֹב

לְחַלֵּק מִהַנְּהָגִים יְהִיָּה קַל לְהִתְחַבֵּר לְתַפְיֶסֶת

הָעוֹלָם הַזֶּה וְלַעֲקָרוֹן שֶׁהַכְּבִישׁ הוּא מְרָאָה

לַפְּנִימִיּוֹת שֶׁל הָאָדָם.

הִנֵּה דוּגְמָאוֹת הַמְּעִידוֹת לְטוֹבָה:

1. נהג זהיר בַּוּדָּאֵי שְׁנֵהָר בְּכַבּוּדָּם שֶׁל בְּנֵי הָאָדָם וּבַוּדָּאֵי שְׁפוּלָם גַּם מְכַבְּדִים אוֹתוֹ.
2. נהג שְׁלֵא צוּפֵר בַּוּדָּאֵי מְגַלָּה סְבָלְנוֹת וְאַרְךְ רוּחַ לְכוּלָם וְתַעֲנוּג לְהִיּוֹת בְּחֻבְרָתוֹ.
3. נהג שְׁפִמְמֵתִין בְּסְבָלְנוֹת שְׁהוּלְכֵי רֶגֶל יַעֲבְרוּ אֶת מַעְבַּר הַחֲצִיָּה עַד הַסּוּף, בַּוּדָּאֵי שְׁמְגַלָּה סְבָלְנוֹת כְּלַפֵּי קְרוּבֵיו.
4. נהג שְׁשׁוּמֵר מְרַחֵק מִהֶרֶב שְׁלִפְנָיו בַּוּדָּאֵי מְכַבֵּד אֶת פְּרִטְיוֹתָם שֶׁל הַסּוֹבְבִים אוֹתוֹ וְהֵם מְרַגִּישִׁים בְּנוֹחוֹת וּבְבִיטָחוֹן לְשִׁתֵּף אוֹתוֹ בְּסוּדוֹת.
5. נהג שְׁמִסְתַּכֵּל לְצַדִּדִּים לִפְנֵי שֶׁהוּא נִכְנָס לְכִיפֵר בַּוּדָּאֵי שְׁלֵא גוֹיֵב רְעִיוֹנוֹת שֶׁל אַחֵרִים אֶלֶּא נוֹתֵן קֶרְדִּיט וּמְפָרְגוֹ.

גם כֵּן כָּל אֶחָד יָכוֹל לְהוֹסִיף מִדַּעְתּוֹ עַל
הַתְּכוּנוֹת הַחַיּוּבִיּוֹת שֶׁמְטַבְּעוֹת בְּאָדָם שֶׁהוּא נֶהֱגָה
זֶהִיר כִּי אָדָם שֶׁנֹּהֵג כְּבוֹד כְּלָפִי אֲנָשִׁים זָרִים
בְּכַבֵּי־שָׁמַיִם, אֲזִי יְדוּעַ שֶׁתְּכוּנַת הַכְּבוֹד טְמוּנָה בְּנִפְשׁוֹ
וְהוּא אֶהוֹב עַל כּוֹלָם.

מִי שֶׁמְכַבֵּד אֶת כּוֹלָם הוּא בָּעַל הַכְּבוֹד הָאֱמֵתִי.

לְתַקֵּן אֶת הַמְּרָאָה

הַדָּרָךְ הַקָּלָה בְּיִתְרָה לְיִישָׁם אֶת מָה שֶׁכָּעַת לְמַדְנֹנוּ
הִיא לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל נִסְיָעָה בְּכַבֵּי־שָׁמַיִם בְּדִיוֹק כְּמוֹ
שֶׁמְסַתְּכָלִים בַּמְּרָאָה. אָדָם שֶׁרוֹאֶה בַּמְּרָאָה
שֶׁהוּא לְבַשׁ אֶת הַחוּלְצָה הַפְּנוּדָה, לֹא יִנָּסֶה לְהַפְּוֹדָה
אֶת הַחוּלְצָה שֶׁבַּמְּרָאָה אֶלֶּא יַהֲפֹדָה אֶת חוּלְצָתוֹ
וְאִזּוֹ גַּם הַחוּלְצָה בַּמְּרָאָה תִּתְּהַיֶּה עַל הַצַּד הַנִּכְוֵן.

אותו הדבר בנהיגה. אדם שרוצה לתקן את האופן שבו אחרים נוהגים, כל מה שמוטל עליו לעשות זה רק לתקן את עצמו וממילא יראה את שאר הנהגים מתוקנים.

אדם שרואה במראה שיש לו צבע על הפנים, ישטוף את הצבע ויראה במראה פנים נקיות, אבל לעולם לא יראה את פניו נקיות אם ישטוף את המראה, ואותו הדבר לגבי הנסיעה בכבישים. אדם לא יכול לתקן את דרכי הנסיעה של שאר הנהגים אם הוא ישטוף אותם, יצפור, יהבהב, יקלל, יצעק, יוכיח, או שיעצור לידם ברמזור ויאמר את מה שהוא חושב וכדומה. לאף אחת מההתנהגויות הללו אין מקום על הכביש וזו לא הדרך לשנות את המציאות, או

לְשָׁנוֹת אֶפְיֵלוֹ נִהְגָּ אֶחָד. רַק אָדָם שְׂיִיקַח אֶת
עֲצָמוֹ לְעִבּוּדָה אִישִׁית וּלְתִיקוֹן הַנְּהִיגָה שְׁלוֹ
בְּלִבָּד, יִרְאֶה מִהֵר מְאוֹד אִיךָ כָּל הַנְּסִיעוֹת שְׁלוֹ
הוֹפְכוֹת לְהִיּוֹת גֵּן עֵדֶן. הוּא יִגִּיעַ לִיעָדוֹ בְּזִמָּן
וּבְשָׁלוֹם וְיִזְכֶּה לְחַיּוֹת חַיִּים שְׂמֵחִים וּמְאוֹשְׁרִים.
בְּשִׁבִיל לְרְאוֹת אֶת גֵּן עֵדֶן צָרִיךְ לְנַקוֹת אֶת
הָעֵינַיִם וְלֹא לְנַקוֹת אֶת הַמַּצִּיאוֹת.

מִידָה כְּנֶגֶד מִידָה

הַמֶּכֶּ"מ שְׂרוּאָה הַכֹּל

מִידָה כְּנֶגֶד מִידָה אוּ בְּקִיצוֹר מֶכֶּ"מ הוּא מוֹנַח
שְׂמוּפִיעַ כְּבָר אֶלְפֵי שְׁנַיִם בְּמִשְׁפָּט הַמְּפֹרָסִים "עֵין
תַּחַת עֵין". הָעֵיקָרוֹן יְדוּעַ: מֵה שְׂאָדָם עוֹשֶׂה
בְּסוּפוֹ שֶׁל דְּבָר חוֹזֵר אֵלָיו. אָדָם עוֹשֶׂה טוֹב אִז
הוּא מְקַבֵּל טוֹב, אָדָם עוֹשֶׂה חֵס וְשָׁלוֹם לְהִיפָּד
אִז הוּא גַם מְקַבֵּל חֲזָרָה הַהִיפָּד מְטוֹב.

הַכֹּל תַּלּוּי בְּהִתְנַהֲגוּתוֹ שֶׁל אָדָם לְאָדָם אַחֵר,
וְהָעֵיקָרוֹן הִזָּה מוֹפִיעַ בְּכָל תְּחוּם בְּחַיִּים.
לְדוּגְמָא: דְּנִיָּאל עָשָׂה טוֹבָה לְשִׁמְשׁוֹן, וְלָכֵן
שִׁמְשׁוֹן יִרְגֵּשׁ שֶׁהוּא צָרִיד לְהַחֲזִיר טוֹבָה לְדְנִיָּאל

שְׁהֵטִיב עִמּוֹ. יוֹצֵא שְׁבִמוּקְדָם אוּ בְמֵאוּחָר
הַמְרוֹיחַ הַעֵיקָרִי הוּא דְנֵיֵאל שְׁקִיבֵל גְּמוּל עַל
טוֹבָתוֹ. דּוּגְמָא נּוֹסְפֶת: אַבְרָהָם הִגָּן עֶזֶר לְשִׁכְנוֹ
אֲמִנוֹן לְהִרְפִּיב מֵעֲרֶכֶת הַשְּׁקִיָּה חֲדָשָׁה בְּגִינָה
וְעָשָׂה זֹאת לְלֹא תַמּוּרָה שְׁהָרִי אֲמִנוֹן הוּא שְׁכֹן
טוֹב. אֲמִנוֹן הַשְּׁכֹן שְׁהִפִּיר טוֹבָה לְאַבְרָהָם הִגָּן
עָבוּר הָעֶזְרָה הַמְקֻצּוּעִית תַּמִּיד חָשַׁב מְתֵי יִזְכָּה
לְגְמוּל לְאַבְרָהָם. יוֹם אֶחָד הַמְחֻשָּׁב שֶׁל אַבְרָהָם
הִתְקַלְקַל, אִזּוֹ אֲמִנוֹן הַשְּׁכֹן שְׁעוֹבֵד בְּתִיקוֹן
מְחֻשָּׁבִים טִיפֵל בְּמֻחְשָׁב עַל הַצָּד הַטוֹב בְּיֹתֵר. זֶה
עֵיקָרוֹן פְּשׁוּט שֶׁל תָּן לִי וְאֶתֶן לָךְ וְעֵיקָרוֹן בְּסִיסִי
בֵּין בְּנֵי אָדָם שֶׁל הַכֶּרֶת הַטוֹב שֶׁגַם הוּא נְכָלֵל
בְּמִידָה כְּנֻגַד מִידָה, מִי שֶׁעוֹשֶׂה טוֹב מְקַבֵּל טוֹב

בְּתִמְוָרָה, יָד רֹחֶצֶת יָד וְעוֹד בִּיטוּיִים
הַמְּחִישִׁים זֹאת.

קוֹמָה עֲלִיוֹנָה לְמַכּוּ"מ הִיא שְׂבָדָרָךְ שְׂבָה אָדָם
שׁוֹפֵט אַחֲרַיִם אִז בְּאוֹתוֹ הָאוֹפֵן יִשְׁפֹּטוּ אוֹתוֹ.
לְדוֹגְמָא: אֲלִיעֶזֶר כּוֹעֵס עַל יַעֲקֹב שֶׁנֹּהֵג לְאֵט
וְלָכוֹ אֲלִיעֶזֶר צוֹפֵר וּמְהַבֵּהב עַד שֶׁמִּצְלִיחַ לְעִקּוֹף
אֶת יַעֲקֹב. מִיֵּדָה כְּנֻגַד מִיֵּדָה תִּהְיֶה שְׁגָם אֲלִיעֶזֶר
יִתְקַל בְּאוֹתוֹ הַיַּחֲס מֵאֵת נְהַגִּים אַחֲרַיִם חֲסָרֵי
סְבָלְנוֹת שְׁיִפְגְּשׁוּ עִמּוֹ עַל הַכְּבִישׁ, יִצְפְּרוּ לוֹ
וַיִּהְבְּהוּ לוֹ כְּפִי שְׁעָשָׂה.

סִיפּוֹר אֲמַתִּי: בְּמַחְסוֹם הַיְצִיאָה מַחְנִיוֹן הַקְּנִיוֹן
הַמְּתִינּוּ רְכָבִים אֶחָד אַחֲרֵי הַשְּׁנִי לְקִרְאֵת יְצִיאָה.
נְהַג בְּשֵׁם תּוֹמֵר בְּטָעוֹת לְחַץ עַל הַגָּז וְהַתְּנַגֵּשׁ

בַּעֲדֵינוּת בָּרָכָב שֶׁל דְּבוּרָה שְׁהֵיִתָּה לְפָנָיו. דְּבוּרָה
שֶׁנִּפְגְּעָה יִצְאָה מִרְכָּבָה כְּעוֹסָה וּמִיד תּוֹמַר הִרְגִיעַ
לָהּ אֵת כָּל הָעֲצָבִים בְּכַף שְׁהֵתְנַצֵּל מֵעוֹמֵק הַלֵּב,
תּוֹךְ כִּי שֶׁהוּא מִבְּטִיחַ לְהוֹדוֹת בְּאִשְׁמָה מוֹל
חֲבַרַת הַבְּטוּחַ. דְּבוּרָה הַבִּיטָה בְּמִקּוּם הַפְּגִיעָה
וְרָאָתָה שֶׁלֹּא נִשְׂאָר סִימָן, הִיא הִזְהִירָה אֵת
תּוֹמַר שֶׁיִּפְקַח עֵינָיו וְהִמְשִׁיכָה בְּנִסְיעָתָה לְלֹא
הַחֲלָפַת פְּרָטִים וּלְלֹא תִבְיַעָה. תּוֹךְ פְּחוֹת
מִשְׁלוֹשִׁים יוֹם תּוֹמַר עֵמֵד בְּרִמְזוֹר בְּדָרְךְ לְבֵיתוֹ,
וְהִנְהַגְתָּ הוֹדָיָה שְׁהֵיִתָּה מֵאַחֲרוֹרֵיו פְּגָעָה בּוֹ
בַּעֲדֵינוּת בְּאוֹפֶן שֶׁהִשְׁאִיר סִימָן קַל מְאוֹד עַל
הַפְּגוּשׁ. תּוֹמַר מִיד רָאָה מוֹל עֵינָיו אֵת דְּבוּרָה
הַנְּהַגְתָּ שְׁוִתְרָה לוֹ. תּוֹמַר הִרְגִישׁ שֶׁהוּא לֹא מְסוּגָל

לְתַבּוּעַ אֶת הַוְדָיָה כִּי נִזְכָּר בְּדַבְרָה שֶׁהִטְיְבָה עִמּוֹ
וְעַל כֵּן נִהַג כְּבוֹד כְּפִי שְׁנִהְגּוּ עִמּוֹ.

כָּל אָדָם יְכוּל לְרַאוֹת שְׂבָאוֹפֶן שֶׁבּוֹ הוּא נוֹהַג
בְּכַבֵּישׁ כֶּדָּ גַם שְׂאֵר הַנְּהָגִים נוֹהֲגִים עִמּוֹ. בְּרָגַע
שְׂעוֹקִפִים נִהַג בְּעֲצָבִים - מְגִיעַ נִהַג אַחֵר, עוֹקֵף
אוֹתָנוּ וְעוֹשֶׂה לָנוּ עוֹד יוֹתֵר עֲצָבִים. בְּרָגַע
שְׂמוֹרִידִים מֵהִנְתִּיב הַשְּׂמָאֲלִי נִהַג תּוֹדָה שִׁימוּשׁ
בְּצִפִּירוֹת וְהִבְהוּב פְּנִסִים, מְגִיעַ נִהַג אַחֵר
מֵאַחֲרֵינוּ וְעוֹשֶׂה לָנוּ אוֹתוֹ הַדְּבָר. כָּל נִהַג יְכוּל
לְהוֹסִיף מִדַּעְתּוֹ דּוֹגְמָאוֹת רַבּוֹת בְּעִקְבוֹת כָּל מֵה
שְׂעוֹבֵר עָלָיו בְּכַבֵּישִׁים. הָעִיקָרוֹן הַזֶּה שֶׁל מִכֵּ"מ
בָּא לִיַּדִּי בִּיטוּי בְּאוֹפֶן בְּרוּר בְּכַבֵּישִׁים וְאֶפְשָׁר
תְּמִיד לְנִסּוֹתוֹ. רוֹאִים בְּחוּשׁ שְׂאֵם נוֹהֲגִים לְאֵט,
בְּמַתִּינּוּת, זְהִירוֹת, עִם מוֹזִיקָה נְעִימָה וְשִׂמְחַת

חיים בנתיב הימני, נגלה שפיף לנהוג, שאנחנו
אפילו מקדימים ליעדים שלנו ונפגש בהמשך
הדרך הרבה נהגים שעקפו אותנו ונאלצו להאט.

אנשים שנוהגים כבוד מגיעים רגועים יותר
לעבודה, מרגישים נינוחים יותר בחייהם, חיי
המשפחה שלהם נעימים יותר ודברים טובים
קורים להם כל הזמן רק משום שנהגו כבוד.

כשנשים לב לפרטים הקטנים נראה את כל
חלקי התמונה.

מִדָּה טוֹבָה מְרוּבָּה

לְמִשְׁוֹאָה שֶׁל מִידָה כְּנֶגֶד מִידָה נִכְנָס גּוֹרֵם חֶזֶק
נוֹסֵף וְהוּא מִידָה טוֹבָה מְרוּבָּה (תּוֹסֵפֶתָא, מִסְכַּת
סוֹטָה פָּרָק ד', א').

מוֹפִיעַ בְּמִקּוּרֵינוּ שֶׁכָּל דְּבַר טוֹב שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה
הוּא מְקַבֵּל בְּתִמְרוֹהָ פִי 500 טוֹב. לוֹמְדִים
שֶׁמִּידָה כְּנֶגֶד מִידָה (אֶחָד תְּמוּרַת אֶחָד) פּוֹעֵלֶת
רַק אִם אָדָם עֹשֶׂה דְּבַר לֹא טוֹב. מִשְׁמַע שֶׁאִם
אָדָם עֹשֶׂה מַעֲשֵׂה לֹא טוֹב - הוּא יְקַבֵּל חֶזֶרָה לֹא
טוֹב בְּאוֹתָהּ הֶרְמָה.

אדם שעשה מעשה טוב צריך להתכונן להיפגש עם פי 500 טוב מכפי שעשה (אז שזכין חליפה וחיוכים מראש). דוגמאות לכך יש לרוב. כל אדם יכול להביט על חייו ולראות כיצד כשעשה מעשה טוב, המעשה הטוב הזה הוליד עבורו מציאות חדשה וטובה הרבה יותר.

העיד בפני חבר קרוב, שקנה מנה פלאפל לבחור שראה מוזנח ברחוב ועודד אותו בארוחה משותפת. לימים הבחור המוזנח הפך להיות זמר מפורסם. שניהם לא נפגשו מאז אותה סעודה, אך לחבר שלי תמיד יש תחושה טובה בכל פעם מחדש כששומע את השירים של אותו הזמר וכששומע על הצלחתו. כך המידה הטובה והמרוצה פוגשת ונותנת לו הרגשה נפלאה, כי

הוא נזכר שפעם קנה מנה פלאפל לבחור מויזנח
שהיום הוא זמר מפורסם ומצליח.

אדם שנותן זכות קדימה להולכי רגל, מפנה את
הנתיב השמאלי לנהגים ממהרים, לא צופר, לא
עוקף בפראות, נוסע תוך כדי שימת לב לנוף
המקסים שסביבו ונוסע רגוע כל הדרך אל
העבודה, נגיע לעבודה כשהוא רגוע לגמרי.
במקום להיות טרויד במחשבות על הטירוף
בכבישים, הראש שלו יהיה פנוי לעשות את מה
שחשוב באמת וזה לקדם את הקריירה שלו.
אפשר לשאול כל מנהל מה הוא היה מעדיף:
עובד שמגיע לחוץ ומטרד לעבודה אחרי נסיעה
לחוצה עם כמעט תאונה? או עובד שמגיע רגוע
לאחר נסיעה נעימה? התשובה ברורה. אדם

שְׁמַגִיעַ רְגוּעַ לַעֲבוֹד יִרְגִישׁ צָלוּל, יְצִירָתִי, בְּעַל
מַחְשָׁבָה חוֹפְשִׁית וּמוֹעִילָה, מְרוֹכֵז, נָעִים לְהִיּוֹת
לְיָדוֹ, נָעִים לוֹ לְפָגוּשׁ אֶת הָעֲמִיתִים וְתָמִיד הוּא
עוֹזֵר לְכוֹלֵם בְּחִיּוֹד. אֲשֶׁרִי הָאִישׁ שְׁמַגִיעַ לַעֲבוֹדָתוֹ
כְּשֶׁהוּא רְגוּעַ.

אָדָם שְׁנוֹהֵג כְּבוֹד בְּכַבִּישִׁים יִקְבַּל חֲזָרָה פִּי 500
טוֹב בְּכָל הַתְּחוּמִים.

לְהַפִּיר בְּמַצִּיאוֹת

לְנַהוֹג זֶה מְסוּפָן וְהֶאֱחָרִיּוֹת פּוֹלָה מוֹנִיחַת עַל
הַנְּהַג בְּלִבָּד. נְכוֹן שֵׁישׁ מְשׁוֹגְעִים עַל הַכְּבִישׁ, נְכוֹן
שֵׁישׁ נְהָגִים מְמַהֲרִים וְלֹא זְהִירִים, נְכוֹן שְׁצָרִיךְ

לְשֹׁפֵר אֶת הַתְּשׁוּבוֹת וּבְוֹדָאֵי לְכֹל נְהַג יֵשׁ תְּפִיסַת
עוֹלָם שְׁלֵמָה כִּי צַד צָרִיף לְשָׁנוֹת אֶת כָּל הָעוֹלָם
כִּדִּי שֶׁהוּא יוֹכֵל לְהִגִּיעַ לִיעָדוֹ בְּצוּרָה חֲלֻקָּה יוֹתֵר.
כָּל הַטְּעָנוֹת הָאֵלוֹ הֵן לֹא טְעָנוֹת בְּכֻלָּן, כִּי
הַמְּצִיאוֹת מֵרָאֵה שֶׁכָּל מֵה שֶׁנֶּעֱשָׂה בְּכַבִּישׁ מוֹנֵחַ
עַל כְּתִפּוֹ שֶׁל אָדָם אֶחָד - הָאָדָם שֶׁמְחַזֵּיק בְּהִגָּה.
אִם הִנְהַג הַפְּנִים אֶת הַמָּסָר וַיִּחְיֶה תְּמִיד אֶת
הַמְּצִיאוֹת שֶׁעָלְיוֹ לְנִהוּג כְּבוֹד, בְּוֹדָאֵי שֶׁהוּא
יֵרְאֶה אִידֵךְ כָּל שְׂאֵר הַנְּהַגִּים גַּם כֵּן נוֹהֲגִים כְּבוֹד.
אָדָם חַיִּיב לְהַפְּנִים שֶׁבְּדִיוֹק כְּמוֹ שֶׁהוּא רוֹצֶה
לְהִגִּיעַ לִיעָדוֹ בְּבִטְחָה כֵּף כָּל נְהַג אַחֵר רוֹצֶה
לְהִגִּיעַ לִיעָדוֹ בְּבִטְחָה.

שְׂאֵלָה: הָאֵם יֵשׁ בְּעוֹלָם נְהַג שְׂרוּצָה לְהִיּוֹת
מְעוֹרָב בְּתַאוּנַת דְּרָכִים? הָאֵם יֵשׁ נְהַג כְּלֻשָׁהוּ

שִׁיחֵיהָ מוֹכֵן חֵס וְשְׁלוֹם לְגֵרוֹם לְתַאוּנַת דְּרָכִים?
בְּרוֹר לְכוֹלֵם שְׁשׁוּם נָהֵג לֹא רוֹצֵה לְסָחוּב עַל
מִצְפוּנוֹ אִירוּעַ עִם נִפְגָּעִים. בְּזָכוֹת הַנְּחַת הַיִּסוּד
שֶׁאֵף נָהֵג לֹא רוֹצֵה לְפָגוּעַ בִּי, נְחֻסֵּךְ הַמּוֹן קְלָלוֹת,
צְפִירוֹת, עֲצָבִים, עֲקִיפוֹת מִיִּתְרוֹת וְתַאוּנוֹת
שֶׁנִּגְרָמוֹת מִתּוֹךְ אָגוֹ פָּגוּעַ וְכַעֵס. יֵשׁ לְהַבִּין שְׁכוּלָנוּ
עוֹשִׂים טְעוּיּוֹת בְּכַבִּישׁ וּבְוֹדֵאֵי אֵין לָנוּ כְּוֹנֵת
תְּחִילָה לְהַזִּיק לְאָדָם שְׁאִינָנוּ מִכִּירִים. קוֹרָה
שֶׁיֵּשׁ נָהֵג לְחוּץ, מִמֶּהֵר, לֹא מוֹדַע לְסַכָּנוֹת, חוֹשֵׁב
שֶׁהַכְּבִישׁ שֶׁיִּידָ לּוֹ, מְסַכֵּן אֶת הַתְּנוּעָה וְנוֹסֵעַ
בְּצוּרָה פְּרָאִית.

הַפְּתָרוֹן הַיְחִידִי שֶׁיֵּשׁ לָנוּ מוֹל אוֹתוֹ נָהֵג מְסוּכָן זֶה
רַק לְבָרֵךְ אוֹתוֹ וּלְקוֹוֹת שְׁיִוֵם אָחָד יִקְבַּל שֶׁכֵּל
וַיִּתְחִיל לְנַהוֹג כְּבוֹד. כֹּל אֶפְשָׁרוֹת אַחֲרַת שְׁאִינָנוּ

בְּגֶדֶר טוֹב וְכָבוֹד, תַּחֲמִיר וְאַף תַּזְיֵק לְאוֹתוֹ נְהַג
מִסָּכָן שֶׁלֹּא יִקְבֹּל שׁוּם תּוֹכְחָה וּבְרוּר שְׁעֲצָבִים אוֹ
כַּעַס שְׂיוֹפְנוֹ אֵלָיו לֹא יִשְׁנוּ לוֹ אֶת הַגִּישָׁה אוֹ אֶת
הַנְּהִיגָה.

חַיִּיבִים לְהִבִּין שְׂאֲנוּ נִזְכָּה לַחַיּוֹת בְּעוֹלָם נִפְלָא,
רַק אִם נִתְחִיל לְבַרְדֵּךְ כָּל נְהַג (גַּם אִם הַזְיֵק לָנוּ),
לְהַתְפַּלֵּל עָלָיו גַּם אִם עָבַר עֲבִירַת תְּנוּעָה מְרַגֵּזָה,
לְהֶאֱמִין בְּבִיטָחוֹן מִלֵּא שֶׁהַעֲבוּדָה הָאִישִׁית שְׁלָנוּ
מִשְׁפִּיעָה עַל כּוֹלָם, נִתְמַיֵּד לְנְהוּג כְּבוֹד וְנִפְיץ אֶת
הַגִּישָׁה הַזֹּאת לְעוֹד אֲנָשִׁים. אִזּוֹ נַחֲיָה כּוֹלָנוּ בְּעוֹלָם
שְׂפִיף לְלֶכֶת בּוֹ, עוֹלָם שֶׁהַדְרָכִים בּוֹ מְתוֹקְנוֹת,
הַכְּבִישִׁים בְּטוֹחִים וְכָל הַנְּהִיגִים מְאִירִים פְּנֵים זֶה
לְזֶה.

המציאות הרבה יותר טובה כשמִישְׁרִים אֵלֶיהָ
מִבֶּט.

יום חמישי

לְחִיּוֹת אֶת מִידָה כְּנֶגֶד מִידָה

כָּבֵד אֶמְרָנוּ שְׂסֹפֵר זֶה אֵינוֹ סֵפֶר קְרִיאָה, אֶלָּא
סֵפֶר שֶׁל עֲבוּדָה אִישִׁית, וּבְזָכוֹת הָעֲבוּדָה עִם
הַסֵּפֶר אָדָם יָכוֹל לְשַׁנּוֹת אֶת פְּנֵי הַמְּצִיאוֹת
לְגַמְרֵי. אָדָם שְׂיִיקַח אֶת הַדְּבָרִים לְתִשׁוּמַת לִיבּוֹ,
יִחְזוֹר עַל הַפְּרָקִים, יִבְצַע אֶת הַתְּרַגְּלִים וְיִחְיֶה
אֶת הַכְּתוּב בְּסֵפֶר, יִזְכֶּה לְרֵאוֹת שִׁיפּוֹר בְּנִסְיַעֲתוֹ
בְּכַבִּישִׁים וּבְתַחֲוִי חַיִּים נוֹסְפִים. הָעִיקָרוֹן
הַחֲשׁוּב בְּיֹתֵר שֶׁאָדָם חַיִּיב לְזָכוֹר תָּמִיד הוּא

שְׁעַל כָּל מַעֲשֵׂה טוֹב בְּכַבִּישִׁים הוּא יִקְבַּל טוֹב פִּי
חֲמֵשׁ-מֵאוֹת. זֶה לֹא עוֹד סִיסְמָא אוֹ סְטִיקָר נְחֻמָּד
זֶה הַבְּטָחָה וְחוֹק טָבַע שְׂיֵשׁ בְּעוֹלָם. יַעֲיִדוּ אֲנָשִׁים
שְׂזָכוּ לְלִמּוּד בְּסִפְרָא זֶה וּבִינֵיהֶם גַּם מְחַבְּרֵי הַסֵּפֶר,
כִּי צַד הֵם רוֹאִים בְּפוֹעַל אֶת הַטּוֹבוֹת וְהַנְּפִלְאוֹת
שֶׁהֵם מְקַבְּלִים בְּעַקְבוֹת כָּל מַעֲשֵׂה טוֹב קָטָן שֶׁהֵם
עוֹשִׂים - רַק צָרִיךְ לָשִׁים לֵב וְלִנְהוֹג כְּבוֹד.

בְּשָׁבִיל לַחֲיּוֹת אֶת מִידָה כְּנֶגֶד מִידָה וְלִרְאוֹת
בְּפוֹעַל אֶת מִידָה טוֹבָה מְרוֹבָה פִּי חֲמֵשׁ-מֵאוֹת,
הָאָדָם נִדְרָשׁ לַעֲבוֹדָה מְסוּיָמֶת. אִי אֶפְשָׁר לְצַפּוֹת
לְזָכוֹת לְרֵאיוֹנָה הַזֹּאת עַל יְדֵי קְרִיאָה חַד פְּעַמִּית שֶׁל
הַסֵּפֶר אוֹ מִחֲשָׁבָה שְׂאֵנִי נוֹהֵג טוֹב גַּם כִּכָּה
וְכִדּוּמָה. נָבִיא מְסַפֵּר דּוּגְמָאוֹת לְמִידָה טוֹבָה

מְרוֹבָּה וְכָל אֶחָד יְכוֹל לְהוֹסִיף מִדַּעְתּוֹ וְלִרְאוֹת
כִּי צַד הִיא בָּאָה לִיְדֵי בִיטוּי בְּחַיֵּינוּ :

1. זְהָבָה הַנְּהֻגָת נוֹסַעַת בְּמַהִירוֹת הַמּוֹתֶרֶת
וּמַגְלָה שְׂמַאֲחוּרִיָּה הַנְּהֻגָת שְׂרוֹן
שְׂמַמְהֶרֶת לַעֲבוּדָתָהּ. שְׂרוֹן לֹא שׁוֹמֶרֶת
מְרַחֵק, מְהַבְהֶבֶת וְצוֹפֶרֶת בְּלִי הַפְּסָקָה.
לְכַבֵּישׁ שֶׁהוּ נוֹסְעוֹת עָלָיו יֵשׁ רַק נְתִיב אֶחָד
וְשׁוֹלֵיִים מִצַּד יָמִין. זְהָבָה שְׁנוֹסַעַת לְפָנֶי
שְׂרוֹן הַחֲלִיטָה לְרֹדֶת רָגַע לְשׁוֹלֵיִים
וְלֹאֲפֶשֶׁר לְשְׂרוֹן שְׂמַאֲחוּרִיָּה לַעֲקוֹף. כָּל
הַכְּבוֹד לְזְהָבָה שְׁנוֹהֶגֶת כְּבוֹד בְּאוֹפֶן זֶה.
זְהָבָה גִּילְתָּה הַבְּנָה כְּלָפִי שְׂרוֹן הַלְּחוּצָה,
גִּילְתָּה רַחֲמִים וְאִמְפִּתִּיָּה, וְהִנִּיחָה כִּי
בְּוֹדָאֵי יֵשׁ סִיבָה לְנִהְיָה הַלְּחוּצָה שֶׁל

שָׁרוֹן. זְהָבָה חֲשָׁבָה שְׂאוּלֵי חֶסֶד וְחִלְלָה
מְדוּבָר בְּמִקְרָה חֲרוּם בְּגִלְלוֹ שָׁרוֹן חֲיִיבֵת
לְהִגִּיעַ לִיעֲדָה בְּמַהֲרָתָה הָאֶפְשָׁרִית
וּבְמִצָּבָה הַלְחוּץ אֵינְנָה רוֹאָה אֶת
הַסִּיכּוֹנִים שֶׁבְּדָרְךָ אֶלָּא רַק אֶת הַיַּעַד.
הַרְחֵמִים שֶׁל זְהָבָה הֵם תְּכוּנַת מִפְתַּח
כָּאוֹ, וְכֹל אָדָם טוֹב וְרַחֲמָן חַיִּיב לְרַחֵם גַּם
עַל נְהַגִּים לְחוּצִים שְׂאִינָם נוֹהֲגִים כְּבוֹד.
זְהָבָה שְׁנֵהְגָה כְּבוֹד וְהַחֲלִיטָה לְרַדֵּת
לְשׁוּלִיִּים, מוֹצֵאת אֶת עֲצָמָה כְּעֵת בְּנִסְיָעָה
הַרְבֵּה יוֹתֵר רְגוּעָה. הִיא מְרַגֵּשָׁה טוֹב
שְׁעֲשִׂתָה מַעֲשֵׂה טוֹב, מְרַגֵּשָׁה שֶׁהִיא
גִּיבוּרָה שֶׁהִתְגַּבְּרָה עַל הַדַּחֲף לְהִתְעַקֵּשׁ

וּלְעֵבֶב אֶת הַנְּהִיגָה שֶׁמֵּאֲחֹר וּבְעִיקָר
יְכוּלָה לְחַזֹּר לִיהֲנוּת מֵהַדָּרָךְ וּמֵהַנּוֹפִים.
נִמְצָא שֶׁאָדָם הַנוֹהֵג כְּבוֹד הַפְּסִיד בְּעָרָךְ 15
שָׁנִיּוֹת שֶׁל יָרִידָה לְשׁוּלַיִם אֵךְ הַרְוויח
דָּרָךְ רְגוּעָה וְשֶׁקֶט נִפְשִׁי. לְאַחַר הַמְקָרָה
עִם שְׂרוֹן, לְזִהְבָה נִשְׁאַרוּ 30 דִּקּוֹת עַד
הַהֲגָעָה לַיַּעַד, וְנִמְצָא שֶׁתְּמוּרַת 15 שָׁנִיּוֹת
שֶׁאוֹתָן כְּבִיכּוֹל הַפְּסִידָה לְטוֹבַת נְהִיגָה
אַחֲרַת הִיא הַרְוויחָה 1800 שָׁנִיּוֹת שֶׁל
נְסִיעָה רְגוּעָה בְּלִי שְׂאֵף אֶחָד יִלְחֹץ עָלֶיהָ
כָּל הַדָּרָךְ. בְּנוֹסֵף לְכָךְ זִהְבָה הַגִּיעָה הַרְבֵּה
יֹתֵר רְגוּעָה לַיַּעַד – הַבֵּית, וּבְמִקּוֹם לְרִטּוֹן
וּלְהַתְּלוֹן בְּפָנֵי כּוּלָם כִּמָּה הַרְגִּיזוּ אוֹתָהּ
בַּדָּרְכִים (דָּבָר שֶׁבּוֹדָאֵי לֹא מוֹסִיף בְּרִכָּה

לְאוֹוִירַת הַבַּיִת), הִיא נִכְנָסָה רְגוּעָה
כְּשֶׁפָּנְיָהּ מְאִירוֹת מְשֻׁמָּחָה לְרֵאוֹת אֶת
הַעֵינָן בְּחַיִּים - אֶת הַמְּשֻׁפָּחָה.

2. אָדָם שֶׁכָּבַר לָמַד אֶת הַסֵּפֶר עֲשָׂרוֹת
פְּעָמִים וְהַעֲצוֹת קָלוֹת עֲבוּרוֹ, מְסַתְּכָל
תּוֹךְ כְּדֵי נְסִיעָתוֹ עַל הַסְּבִיבָה וּמִבֵּין כִּמָּה
הוּא צָרִיף לְהוֹדוֹת שֵׁשׁ עוֹד הַרְבֵּה
נְהָגִים יָחַד עִמּוֹ. הֵרִי בְּזָכוֹת זֶה שֵׁשׁ
הַרְבֵּה נְהָגִים הַמְּדִינָה הַרְחִיבָה אֶת
הַכְּבִישִׁים וַיֵּשׁ גִּישָׁה לְהַרְבֵּה יוֹתֵר
מִקּוֹמוֹת. בְּזָכוֹת הַמְּצִיאוֹת שֵׁשׁ הַרְבֵּה
נְהָגִים יֵשׁ הוֹזְלָה שֶׁל מְחִירֵי הַרְכָּב,
בְּזָכוֹת זֶה שֵׁשׁ הַרְבֵּה נְהָגִים כּוֹלְנוּ

גְּדֹלִים וּמְרוֹוִיחִים יוֹתֵר. אָדָם שֶׁמֵּאֲמִין
כִּי זֹכָה לַחַיִּיף לְכָל נְהַג שְׁהָרִי מִמֶּשׁ
בְּזָכוֹתוֹ מִתְאַפְּשֶׁרֶת לָנוּ מֵעֲרֶכֶת דְּרָכִים
מְצוּיָנֶת. אֵךְ אָדָם שֶׁקוֹרָא שׁוֹרוֹת אֵלֶּה
וְחוֹשֵׁב לְעַצְמוֹ שֶׁאִם יֵשׁ הַרְבֵּה נְהָגִים זֶה
סִימָן שֶׁיֵּשׁ הַרְבֵּה פְּקָקִים צָרִיף לְחַזוֹר
וְלִקְרוֹא אֶת הַפְּסָקָה 'הָאָדָם עַל הַכְּבִישׁ'
וְלִהְבִּין אֶת טְעוֹתוֹ. כִּכֵּל שֶׁאָדָם יִשְׁמַח
בְּהַצְלַחַת בְּעֲלֵי הַרְכָּבִים הָאַחֲרִים וַיִּבְרָךְ
כֹּל נְהַג בְּאֲשֶׁר הוּא לְדַרְכּוֹ, אִזּוֹ תִתְגַּלֶּה
מִיָּדָה טוֹבָה מְרוּבָה בְּשִׂיא תִפְאָרְתָּהּ
וְתִזְרַח עַל רֵאשׁוֹ שֶׁל הַמְּבָרָךְ וְהַהַצְלָחָה
תִּלְוֶה אוֹתוֹ בְּכֹל תַּחֲוִימֵי חַיָּיו- וּכְפִי
שֶׁכָּבַר לְמַדְנֵנוּ זֹהֵי הַבְּטָחָה.

3. בְּמִקְרָה שֶׁל תְּאוּנָה חֵס וְשָׁלוֹם כְּשֶׁהִנְפָּגַע
הוּא נִהַג שְׁנוֹהֵג כְּבוֹד, אָז הוּא יוֹצֵא
מִרְכָּבוֹ עִם גִּישָׁה בְּרוּרָה - מִי שֶׁפָּגַע בִּי לֹא
עָשָׂה זֹאת בְּכוּוֹנָה. הוּא דָן אֶת הַפּוֹגֵעַ לְכַף
זְכוּת, מְנִיחַ שָׁגֵם הַפּוֹגֵעַ לְחוּץ מְאוֹד וַיֵּשׁ
רַק דָּבָר אֶחָד לַעֲשׂוֹת - לְהַחֲלִיף פְּרָטִים
בְּכַדֵּי לְיִישָׁר אֶת הַהֲדוּרִים מוּל חֲבֵרוֹת
הַבְּטוּחַ. עֲצָבִים כְּלָפֵי הַנְּהַג הַפּוֹגֵעַ,
צָעֲקוֹת, אִיוּמִים, מְרִיבוֹת, אוֹ תוֹכְחָה לֹא
יוֹעִילוּ וְאַף יַחְמִירוּ אֶת הַמַּצָּב.

יֵשׁ לְהַבִּין שֶׁאֵת מֶה שֶׁקָּרָה אֵין לְשֵׁנוֹת וְכָל
שְׁנוֹתֵר לְנוֹהֵג כְּבוֹד הוּא לְהַחֲלִיף פְּרָטִים
וּלְהַמְשִׁיךְ הַלָּאָה בְּחֵייו. אַכּוֹ מְדוּבָר

בְּנִיּוֹתָיו קָשָׁה, אֵיךְ אֶפְשָׁר שְׁלֹא לְהִגִּיב לָמִי
שְׁפָרְגַע פָּגַע בִּי!! וּבְכֹן צָרִיךְ לְזָכּוֹר שְׁזָה
זְמַנִּי בְּלִבְד. אֵין חוּבָה וְלֹא כְּתוּב בְּשׁוּם
מְקוֹם שְׁצָרִיךְ לְצַעֲוֹק, לְקַלֵּל, לְכַעוֹס אוֹ
לְעַשׂוֹת כָּל מַעֲשֵׂה שְׁאִינוֹ בְּגָדָר טוֹב.
אֲדַרְבָּה יֵשׁ חוּבָה לְדוֹן לְכַף זְכוּת אֶת הַנְּהַג
הַפּוֹגַע, שְׁבִוּוֹדֵאֵי כָּעַת מִמְּלָאִים אוֹתוֹ
רְגִשׁוֹת חֲרָטָה, רְגִשׁוֹת אָשָׁם, בִּיזְיוֹן,
מְבוֹכָה, בּוֹשָׁה וְכַדוּמָה. אֵין שׁוּם סִיבָה
לְהוֹסִיף לַפּוֹגַע לְחַצִּים וּבִזְיוֹנוֹת, כִּי הַפּוֹגַע
הֵזָה מֵעַדִּיף לְהִיקָבֵר בְּחַיִּים מֵאֲשֶׁר
הַבּוֹשָׁה הַזֶּה לַפּוֹגַע בְּנִהַג אַחַר.

כָּל נֶהַג שְׁעוֹמֵד בְּנִיּוֹתָיו הַקָּשָׁה הַזֶּה וְלֹא
כּוֹעֵס עַל נֶהַג אַחַר שְׁפָגַע בּוֹ, פּוֹעֵל

בְּאַחֲרֵי יוֹת לְהַחֲלֹפֶת פְּרָטִים בְּלִי יוֹתֵר מִיַּדִּי
דִּיבּוּרִים - הַמִּיָּדָה הַטּוֹבָה הַמְרוּבָּה פִּי 500
תַּחֲוֹל עָלָיו לְמִשְׁךְ כָּל חַיָּו. אָדָם שֶׁהֶצְלִיחַ
לְהִתְגַּבֵּר יִרְאֶה בְּחוּשׁ כִּיצַד הַתְּכוּנָה הַזֹּאת
שֶׁל כַּעַס פְּשׁוּט עוֹבְרֶת מֵעָלָיו וְהוּא נִהְיָה
אָדָם רָגוּעַ תָּמִיד, בְּעַל מַחְשָׁבָה צְלוּלָה
תָּמִיד, נָקִי מִקְּנָאָה תָּמִיד, שְׂמֵחַ תָּמִיד,
מְכֻבָּד אֶת הַבְּרִיּוֹת תָּמִיד, מְכֻבָּד תָּמִיד,
מְרַגֵּשׁ נְעִים עִם עֲצָמוֹ תָּמִיד, לְכוֹלֵם נְעִים
בְּחֻבְרָתוֹ וְרוֹצִים בְּקִרְבָּתוֹ תָּמִיד, מְסוֹפֵק
תָּמִיד, מְאוֹשֵׁר תָּמִיד, מְצַלִּיחַ תָּמִיד בְּכָל
אֲשֶׁר הוּא עוֹשֶׂה, מְחַיֵּיךְ תָּמִיד וּבְכָל הוּא
יִזְכֶּה לָגוֹן עֵדוֹן כְּבֹר בְּעוֹלָם הַזֶּה, עַל רָגַע
אֶחָד שֶׁנֶּהֱגַג כְּבוֹד.

4. נהג שְׁהָבִין אֶת הַמָּסָר שֶׁל מִידָה כְּנֶגֶד מִידָה בְּוֹדָאֵי לֹא יִתְעַצְבּוּ כְּשֶׁנֶּהֱגוּ אַחֵר יַחְתִּיף אוֹתוֹ וַיִּכְנַס בְּאוֹפֶן מְסוּפָן לְנִתְיָב. הוּא נִזְכָּר שֶׁהוּא גַם עָשָׂה מַעֲשִׂים דּוֹמִים וַחֲתִיף בְּצוּרָה מְסוּפֶנֶת נֶהְגִּים אַחֲרֵים. אַחֲרֵי פַעַם אַחַת שֶׁנֶּהֱגוּ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ לְנֶהֱגוּ אַחֵר שֶׁחֲתִיף אוֹתוֹ בְּכַבִּישׁ וּמְבָרֵךְ אוֹתוֹ לְהַמְשִׁיךְ נִסְיָעָה בְּטוֹחָה, לֹא צָרִיף עוֹד לְרַמּוֹז לוֹ בְּאוֹפְנִים שֶׁל מִידָה כְּנֶגֶד מִידָה. לֹא צָרִיף לְהַצְמִיד אֵלָיו נֶהְגִּים לְחוּצִים, לְהַבְהִיב לוֹ, לְצַפּוֹר לוֹ, לְהַרְגִּיז אוֹתוֹ וְכַדוּמָה, כִּי הוּא הָבִין אֶת הַמָּסָר וְהַחֲלִיט לְנֶהֱוֹג כְּבוֹד. מִיַּד עִם הַהַחֲלָטָה לְנֶהֱוֹג

כבוד הוא יראָה במראָה (הכביש) רק
נהגים טובים ונעימים כמוהו. בגישה זו
המידה הטובה המרובה נכנסת מיד
לפעולה והיא זו שמשפיעה פֶּעַת על הנהג
שסולח שיקבל פי חמש-מאות טוב
בעקבות השליטה העצמית שהפגין.
בדרך־הזו במקום להיפגע בכל פעם על ידי
מידה כנגד מידה, אנו מביאים עלינו את
המידה טובה מרובה כמעט ללא מאמץ.

יום השישי

לרחם על הטועה

שיטה יעילה במיוחד לנהוג כבוד היא להפוך את
הפעס לרחמים. אדם שפועס בכביש לא ישיג

שׁוֹם דְּבַר מְלִבַּד אֶת כַּעֲסוֹ וְהַכַּעַס הַזֶּה יִפְעַפֵּעַ בּוֹ
לְאוֹרֶךְ זְמַן. לְעוֹמְתוֹ אָדָם שְׁנוֹהֵג כְּבוֹד וְלֹא כּוֹעֵס
עַל נְהַגִּים טוֹעִים אֲלֵא מְרַחֵם עֲלֵיהֶם יִזְכֶּה מֵהַר
מְאֹד לְרֵאוֹת אֶת מִידָה טוֹבָה מְרוֹבָה מְשֻׁפָּעָה
עָלָיו בְּכָל תְּחוּמֵי הַחַיִּים. זֶה מְצַעֵר מְאֹד לְדַעַת
שְׁנֵהֵג אַחֵר עָשָׂה מַעֲשֵׂה לֹא טוֹב וּמְבִיא עַל עַצְמוֹ
אֶת מִידָה כְּנֻגַד מִידָה. לְכֹן צָרִיךְ לְרַחֵם עָלָיו
וּלְהַתְּפִיל שְׂיִקְבֵּל לִגְדוֹ אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה. צָרִיךְ
לְרַחֵם עַל נְהַגִּים שְׂאִין לָהֶם אֶת הַדַּעַת לְנַהוֹג
כְּבוֹד, לְהַתְּפִיל וּלְקוּוֹת שְׂיִזְכּוּ לְהַגִּיעַ לְרָמָה שֶׁל
נוֹהֲגִים כְּבוֹד וְאֵף מַעְבֵּר לְכָף, כְּדֵי שְׁגַם עֲלֵיהֶם
תְּחוּל מִידָה טוֹבָה מְרוֹבָה בְּכָל הַתְּחוּמִים.

הַעִיקְרוֹן לְהַפּוֹךְ כַּעַס לְרַחֲמִים מוֹפִיעַ בְּסִידוֹר
הַתְּפִילָה שֶׁם כְּתוּב "בְּרוּגֹז רַחֵם תִּזְכּוֹר". כְּלוּמַר

בְּזִמְנוֹ רִגְזָנוֹת וְכַעַס יֵשׁ לְזָכוֹר דְּוֹקָא אֶת הַרְחָמִים
וּלְרַחֵם עַל הַטּוֹעִים. צָרִיךְ לְרַחֵם עַל הַמְּרַגִּיזִים,
וּלְרַחֵם עַל הַמְּעַצְבָּנִים, לְרַחֵם עַל אֱלוֹ שֶׁלֹא זָכוּ
לְדַעַת, לְרַחֵם עַל כָּל בָּאֵי הָעוֹלָם וּבִפְרָט עַל נִהְגִים
בְּכַבִּישׁ שְׁעוֹד לֹא זָכוּ לְנִהוּג כָּבוֹד.

**הוֹשַׁפְעֵתֶם? עֲזְרוּ לִי בַּהַפְצַת הַחוֹבְרוֹת וְהַסְפָּרִים
שֶׁל נוֹהְגִים כָּבוֹד לְכָל הַנִּהְגִים! הַפִּיצוּ לְבָנֵי
מִשְׁפַּחוֹתֵיכֶם, לִיקָרִים לָכֶם, לְעוֹבְדֵי אֱתָכֶם,
לְעוֹמְדֵי בְרִמְזוֹר, לְאֱלוֹ שֶׁלְקָחוּ אֶתְכֶם טְרַמֵּף
וּלְכוֹלֵם. בְּזָכוֹתְכֶם פּוֹלְנוּ נִנְהַג טוֹב יוֹתֵר!
כָּל עֲזָרָה / תְּקוּנִים / הַצָּעוֹת וְכו' יִתְקַבְּלוּ בְּבִרְכָה.**

הַכְּנִסוּ לְאַתֵּר kavod.co.il אוֹ הַתְּקַשְׁרוּ.

תְּפִילַת הַדָּרָךְ

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱ-לֹהֵינוּ וְאֱ-לֹהֵי אֲבוֹתֵנוּ, שֶׁתּוֹלִיכֵנו
לְשָׁלוֹם וְתַצִּילֵנוּ מִכָּף כָּל אוֹיֵב וְאוֹרֵב בְּדָרָךְ, וּמִכָּל מִקְרָה
וּפִגְעָה רָעָה. וְתַגִּיעֵנוּ לְמַחֲוֹז חֶפְצֵנוּ לְשָׁלוֹם. וְתִנְנֵנוּ לְחֹן וּלְחֶסֶד
וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה ה' שׁוֹמֵעַ
תְּפִלָּה.

הַמְּלֵאךְ הַגָּאֵל אֶתִּי מִכָּל רָע יִבְרָךְ אֶת הַנְּעָרִים וְיִקְרָא
בָּהֶם שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבֹתַי אֲבָרְהָם וְיִצְחָק וְיִדְגּוּ לְרֹב בְּקִרְב
הָאָרֶץ.

וְיַעֲקֹב הֵלֵךְ לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מַלְאָכֵי אֱ-לֹהֵי-לְקִים. וַיֹּאמֶר
יַעֲקֹב כַּאֲשֶׁר רָאָם מַחְנֵה אֱ-לֹהֵי-לְקִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם
הַהוּא מַחְנֵי-לְקִים. (לומר 3 פעמים).

וַיִּסָּעוּ וַיְהִי חֲתַת אֱ-לֹהֵי-לְקִים עַל הָעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם
וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְנֵי יַעֲקֹב: (לומר 3 פעמים).